No. 273. 1836.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Woensdag 16 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — In de belgische bladen heden avond bij ons ontvangen vinden wij niets van eenig belang. Alleen verdient het opmerking, dat terwijl men uit Parijs meldt, dat vorst *Leopold* zich eerlang naar Londen zal begeven, om aan het tot stand komen eener huwelijks-verbindtenis van een der jonge Coburgsche Prinsen met de Prinses *Victoria* te arbeiden, het *Journal des Flandres* juist thans verzekert, dat er van een dergelijk ontwerp, immers voor den oogenblik niets bestaat.

— In weerwil van het ongunstige weder hebben in den loop der vorige maand nog over de 90,000 personen van den ijzeren spoorweg tusschen Brussel en Antwerpen gebruik gemaakt.

— De notering van den koers der fondsen ter Antwerpsche beurs van heden, is ons heden avond niet geworden.

De londensche berigten tot den 11den, door de belgische bladen medegedeeld, houden geen staatkundig nieuws van eenig belang. Ter beurze van dien dag zijn de fondsen onveranderd gebleven. De notering was als volgt: 3 pCt. gecons. 87½; Ned. 2½ pCt. 52⅞; Portugal 5 pCt. 55; Id. 3 pCt. 35; Spanje Ardoin 19⅜; Differed. 8; Passieve 5¼; Bras. 81.

Op de parijsche beurs van zaturdag den 12den heeft zich het gerucht verspreid, dat het gouvernement over Madrid de tijding ontvangen, had dat ten gevolge eener beweging, welke door de britsche zeemagt op den Taag begunstigd werd, het ministerie van dom *Pedro* te Lissabon was hersteld geworden. Van waar dit gerucht afkomstig was wist men niet aan te wijzen; daar nu ook de engelsche bladen van den 11den, van die gebeurtenis niet gewagen, mag men dit gerucht, daar toch de tijdingen uit Lissabon veelal het eerst in Engeland ontvangen worden, immers voor als nog voor zeer gewaagd en onzeker houden.

Over Frankrijk heeft men het verslag bekomen van de laatste zitting van den Zwitserschen landdag, vóór derzelver scheiding op den 7den dezer. Daarin werd eerst een rapport gelezen van de commissie die met het onderzoek belast was voor hetgeen de ten uitvoer legging van het gezegde landdag-besluit omtrent de vreemde vlugtelingen betreft. De ... eindigde daarmede, dat de landdag der Vorort dank zeide voor de trouwe ten uitvoer legging van het conclusum van 23 Aug., verwachtende van het voorzittend kanton, dat het zou volharden bij deszelfs loffelijken ijver ten deze reeds betoond. Zestien kantons verklaarden zich voor de gezegde dankbetuiging terwijl overigens het rapport der commissie met eenparigheid werd aangenomen. Daar er niets meer aan de orde was, sloot de president *Tscharner* den landdag met de volgende aanspraak:

» Mijne-Heeren, de buitengewone landdag van 1836 heeft de taak door zijne lastgevers hem opgedragen volbragt: die taak bad tot oogmerk, zoo veel van hem afhing, de tusschen Frankrijk en Zwitserland gerezen moeijelijkheden uit den weg te ruimen. Zij die getuigen onzer beraadslagingen zijn geweest, of die de protocollen dezer vergadering willen raadplegen, zullen de overtuiging bekomen, dat wij allen met den besten wil getracht hebben, eensdeels de gerezen moeijelijkheden uit den weg te ruimen, aan den anderen kant de eer en onafhankelijkheid van het vaderland ongeschonden te bewaren. Een besluit is ten laatste genomen, en ofschoon geen groote meerderheid hetzelve ten deel viel, zullen alle kantons tot deszelfs handhaving zich aaneensluiten. Wat Bern ten minste betreft, gewis zal het zich niet van zijne medestaten afzonderen en al de gevolgen van het besluit, of dezelve al of niet geruststellend zijn, op zich nemen. De afgevaardigde van Bern wenscht, dat de zaak tot een einde kome; zulks is nog problematiek; hij laat zich daarover niet uit; hij kan daaromtrent niets vooruit berekenen.

» Het tweede onderwerp waarmede de landdag zich moest bezig houden is ook afgedaan. Wij moeten geloven dat ons besluit door de vreemde staten als een genoegzame waarborg voor onzen goeden wil zal aangemerkt worden.

» Mijne heeren, ik verlang met al mijn hart, dat de landdag niet nogmaals dit jaar behoeve opgeroepen te worden; ik geef u uit naam van den Vorort de verzekering, dat deze al wat in zijn vermogen is doen zal, om het eedgenootschap voor onaangenaamheden te behoeden.

» Ik verklaar den buitengewonen landdag van 1836 voor ontbonden."

Deze sluitings-aanspraak werd door den afgevaardigde van Zurich, den heer *Hess*, met korte woorden beantwoord.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den November.

Zijne Majesteit de Koning heeft bepaald, dat het tarief, gearresteerd bij Hoogstdeszelfs besluit van 21 Augustus jl., No. 30, omtrent de jaarlijksche toelagen aan de daarbij vermelde officieren der marine, ter vervanging van de vroeger gedane verstrekkingen van schrijfbehoeften *in natura*, niet van toepassing zal wezen op Zr. Ms. oorlogsvaartuigen in Indie gestationneerd, maar dat ten behoeve dier bodems van kragt zullen blijven de bepalingen in den tijd door den voormaligen commissaris-generaal *du Bus de Chisignies* vastgesteld.

— Uit 's Gravenhage verneemt men, dat onze buitengewone gezant aan het britsche hof, Jhr. *S. Dedel*, op heden de residentie verlaten en naar Londen terugkeeren zal. — Dezer dagen is ook derwaarts vertrokken Jhr. *J. G. Gevers*, secretaris van legatie van het Nederlandsch gezantschap te Petersburg, die zich met verlof te 's Hage bevond en, met depeches belast, naar Londen is afgezonden.

— De commissie tot het bestuur over de kerkgebouwen, goederen, fondsen en inkomsten der Nederduitsch-Hervormde Gemeente te Amsterdam, ontvangen hebbende een legaat voor de inwendige verbetering en verfraaijing van de Amstelkerk, heeft aangekondigd, dat zij een ontwerp tot dat einde verlangt, en voor het meest voldoende wordt een prijs uitgeloofd van drie honderd gulden, in geld of gemaakt zilver, en bovendien eene premie van een honderd en vijftig guldens, mede in zilver, voor het naast bijkomende stuk, ter beoordeeling van de commissie.

Tot mededinging worden uitgenoodigd alle bouwkundigen, Nederlanders van geboorte, of in het Koningrijk met der woon gevestigd. De stukken ter mededinging moeten, voor op of den 1sten April 1837, vrachtvrij ingezonden en zullen tegen recu ontvangen worden door den koster der Amstelkerk. De voorwaarden liggen ter lezing ten kantore van den president der commissie, *Hk. Oyens*, op de Keizersgracht, over *Felix Meritis*, des woensdags en zaturdag, van tien tot twaalf ure, terwijl men, ter bezigtiging der Amstelkerk, zich dagelijks vervoegen kan bij den koster voornoemd.

— Maandag ll. is weder een transport bedelaars, komende uit Rotterdam en bestemd naar de Ommerschans, door Amsterdam gepasseerd.

— Blijkens de laatst ontvangen Javasche Couranten, zijn, onder anderen, overleden: op het fort Matoea, op Sumatra's westkust, de 1ste luitenant der genie *P. G. Blockland*; en op 5 Julij 1836 te Buitenzorg, *Johan Alphonse Victor*, gewezen adjudant van Z. Exc. den gouverneur-generaal van Neerlandsch Indië, en ritmeester bij het regiment huzaren No. 7.

— Blijkens eene aankondiging van Z. Exc. den directeur-generaal voor de Marine, van 5 November, is de kustlicht-opstand op het eiland Vlieland, welke de vroeger aldaar gediend hebbende vuur-opstand zal vervangen, en wiens opbouw bij de advertentie van 9 April 1836 is kenbaar gemaakt, thans in gereedheid; zullende de ontsteking van het daarop gestelde stilstaand centiculair lamp-licht op dingsdag 15 dezer plaats hebben. Dit licht zal in dezelfde rigtingen kunnen worden gezien, als waarin het vorige bestaan hebbende steenkolen-vuur gezien is geworden, en zal kunnen worden ontwaard op den afstand van drie Duitsche zeemijlen, meer of min naar mate der luchtgesteldheid.

Blijkens eene andere aankondiging van Z. Exc., van 7 dezer, wordt ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de verlichting op de contre-escarpe van de vesting de Willemstad, blijkens de daarvan op 19 Augustus 1836 gedane advertentie, tot vernieuwing van het lantaren-gestel met den 1sten September ll. is moeten worden gestaakt, thans weder tot ontsteking in gereedheid zijnde, op dingsdag 15 dezer maand op nieuw zal worden ontstoken; zijnde aan de verlichting zelve geene veranderingen gebragt, zoodat die derzelver vorige strekking behoudt.

— Luidens berigt uit Limerick is de daar thuis behoorende nieuwe schooner *Waterlily* in het laatst van October op een zekeren afstand van de Shannon-rivier in brand geraakt en met al het volk vergaan. Het schip kwam van Londen en had eene lading van ligt brandbare goederen, als olie, vitriool, kaarsen, enz. aan boord, ter waarde van meer dan 100,000 guldens. Op slechts weinig afstand van Limerick merkte men dat de rook uit de luiken oprees, en naauwelijks ligtte men een derzelve op, of de vlam sloeg zoo onweerstaanbaar naar buiten en verbreidde zich zoo snel dat in minder dan vijf minuten, masten, touwen, zeilen, alles in brand stond en zelfs niet de booten tot lijfsbehoud konden worden uitgezet, met dit droevige gevolg, dat negen schepelingen allerjammerlijkst in de vlammen van hun schip omgekomen of met hetzelve gezonken zijn; de tiende man, de berigtgever van het bovenstaande, had zich uren op een plank in zee rondgedreven, eer een schip hem in het gezigt kreeg. Men gelooft dat de lading van zelve was in brand geraakt.

FRANKRIJK.

PARIJS, (ZONDAG) DEN 13den NOVEMBER.

Zoo men verneemt zal de Prins, *Louis Bonaparte* zich te Lorient op een lands-vaartuig inschepen om naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika te worden overgevoerd. Zijne moeder, de hertogin

van St. Leu, schijnt hem niet te zullen vergezellen, maar de vergunning te hebben gekregen om gedurende eenigen tijd in Frankrijk te verblijven, ten einde hare toebereidselen te maken om, gelijk zij dit voornemens schijnt, haar zoon naar Amerika te volgen; dezelve heeft heden morgen het buitengoed Very verlaten, om naar haar kasteel Arenenburg in Zwitserland terug te keeren.

Bij het thans naar Amerika zenden van den Prins *Louis* maakt men de opmerking dat verscheidene der jongere leden van de familie *Bonaparte* elkander aldaar zullen aantreffen; reeds bevindt zich er een zoon van den Prins van Canino, die te Rome in onlusten gewikkeld, van daar ontsnapt is, terwijl een andere zoon van *Lucien*, thans wegens manslag te Rome ter dood veroordeeld, waarschijnlijk, bij verzachting van straf, naar Amerika zal gebannen worden; men meent althans dat de Fransche gezant te Rome daartoe pogingen aanwendt. Ten gevolge van een en ander zouden ook meerdere leden van gezegde familie zich in Amerika willen vestigen.

— Op het oorlogs-bureau wordt gesproken van nieuwe bevorderingen onder de hoogere rangen van het leger; er zouden zeven promotien tot marechaux-de-camp en acht tot kolonels worden gedaan.

— Het gerucht heeft zich verbreid, dat de kolonel *Vaudry*, die als een der hoofdpersonen in de zaak van Straatsburg betrokken is, zich voor het hoofd geschoten heeft.

— Te Toulon heeft men den 9den, door de aankomst van *de Sphinx*, tijdingen uit Bona van den 4den dezer ontvangen. De hertog *van Nemours* was in de laatstgemelde stad den 29sten october aangekomen; zijne komst, die onverwacht was, had er onder de troepen veel blijdschap verwekt, daar men nog altijd twijfelde of het met de expeditie naar Constantine wel regt gemeend was, of dat dezelve nog niet vertraagd worden. De jonge Prins had bij zijn intrek in de stad de troepen in oogenschouw genomen; hij was in het hotel van den bei *Yusuf* gehuisvest, die hem een kostbaar paard ten geschenke had gegeven. De maarschalk *Clausel* is den 31sten te Bona aangekomen. De togt, eerst tegen den 10den november bepaald, zou niet voor den 12den of 15den worden aangevangen.

— Uit Madrid heeft men heden geene nadere tijdingen, maar in een bijzonder berigt uit Bajonne wordt er van gesproken, dat de karlisten op den 5den het beleg van Bilbao nog niet hervat hadden, maar de stad nog steeds geblokkeerd bleef. Het zou daaruit dus blijken, dat *Espartero* wel de krachtdadige voortzetting van het beleg heeft kunnen vertragen, maar de stad niet ontzetten. De reden dat het beleg nog niet weder hervat was, wordt in dit berigt verzekerd voort te spruiten uit een misverstand in een krijgsraad welke door don *Carlos* werd gepresideerd. De bevelhebber der artillerie *Montenegro* (die dus niet gesneuveld is, maar hier gezegd wordt op den 28sten october voor die stad te zijn gekwetst geraakt) had de noodzakelijkheid betoogd om een veertien dagen te wachten, ten einde zich weder van de noodige munitie enz. te voorzien en de vereischt wordende toebereidselen te maken. De generaal *Casa Eguya*, die het opperbevel bij het beleg heeft, had hetzelve terstond willen hervatten; men was zonder besluit uiteengegaan. Op den 3den had het garnizoen van Bilbao, met 15 à 1800 man, een uitval gedaan om een deel huizen buiten de stad, den karlisten tot dekkingspunten strekkende, te verbranden. De generaal *Saraza*, die over het blokade-korps bevelvoert, had de uitvallers echter weder in de stad teruggedreven.

In dit berigt wordt bevestigd dat de afdeeling van *Narvaez* den 4den Madrid verlaten heeft, en deze generaal *Rodil* in 't bevel zou vervangen. Men meende dat *Gomez* den 31sten te Caceres was binnengetrokken.

Op de linie van Valcarlos naar Pampeluna was alles rustig.

— Het gerucht hier gisteren ter beurze verspreid van de herstelling te Lissabon van het charter van dom *Pedro* heeft zich niet nader bevestigd. — Heden, uit hoofde van den zondag geene fondsnotering.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den November.

De president van den Kabinetsraad, marquis van *Lansdowne*, is hier van zijne buitenlandsche reis terug gekeerd, en heeft kort na zijne aankomst een bezoek bij den eersten minister *Melbourne* afgelegd.

— De heer *O'Connell* was den 7den dezer te Dublin aangekomen en zou er eene groote vergadering der zoogenaamde Nationale Associatie bijwonen.

— Te Liverpool is eene vergadering der Protestantsche Associatie gehouden, welke aldaar een jaar geleden is opgerigt en toen slechts weinige deelnemers telde; terwijl men berekent dat er nu ten minste vijf duizend personen vereenigd waren.

— Men heeft alhier berigten uit St. Sebastiaan tot den 2den November ontvangen, volgens welke de generaal *Evans* toen zijn adjudant naar Engeland had gezonden, om den minister lord *Palmerston* onder het oog te brengen, dat het legioen in deszelfs tegenwoordigen moeijelijken toestand niet langer kon blijven; dat dus de Engelsche regering ten dringendste verzocht werd om zelve voor de betaling der achterstallige soldij te zorgen, of ten minste de gelden voor te schieten; indien men te Londen niet in zulk eene schikking konde treden of het daarover met het Britsch bestuur eens worden, was de generaal vast besloten om met het overschot zijner manschappen naar Engeland terug te keeren.

— Tegelijk heeft de generaal *Evans*, aan de Kiezers van Westminster, een brief geschreven, waarin hij stellig verzekert bij de opening van het parlement in Februarij aanstaande tegenwoordig te zijn, en nog vroeger zelfs over te komen, indien de omstandigheden het gedogen.

— Te Lissabon is tot den 29sten ll. niets naders voorgevallen. Sommigen evenwel verwachtteden dat binnen weinige dagen het charter van dom *Pedro* hersteld zou worden; anderen spraken van beduidende veranderingen in het ministerie.

Er waren eenige oorlogsvaartuigen naar de Algarven afgezonden, om een wakend oog op de van elders komende schepen te houden, die aldaar eene vijandelijke landing mogten willen beproeven.

— In berigten uit Kaapstad beklaagt men zich, dat sedert eenigen tijd een groot aantal huisgezinnen de kolonie verlieten, zonder dat het regt bekend is, wat hen daartoe beweegt of waar zij voornemens zijn zich te vestigen.

— De toestand der geldmarkt te Londen blijft niet gunstig, en is den 10 en 11den nog verergerd door de tijdingen van het in Dublin tegen twee der Iersche banken, waaronder die, welke *O'Connell* heeft helpen oprigten, opgewekte wantrouwen. Men heeft een groot deel van het ten laste dier banken loopende papier opgewisseld. Er was reeds voor omstreeks 500,000 ponden sterlings (6 millioen guldens) aan goud uit Londen naar Dublin gezonden, om in den nood, waarin de bedoelde banken en [illegible] in verband staande inrigtingen zich bevinden, te gemoet te komen. Deze omstandigheid heeft de Engelsche en vreemde effecten op de Londensche beurs doen dalen.

169ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

17de Trekkingsdag: N°. 6591, een prijs van *f* 1000; [illegible]

18de — N°. 9114, een prijs van *f* 1000; N°. 16287, een premie van *f* 2000; N°. 16530, een prijs van *f* 100,000; N°. 2469, een premie van *f* 2000.

Graanmarkt te Amsterdam.

MAANDAG, *den 14den November.*

TARWE. — In Entrep. wel zoo graag en bij partijen verkocht. In consumptie ook bij partij verkocht: 131 ℔ N. Rijn *f* 233 in Entrep.; 130 jarige dito *f* 235 in Entrep.; — 127 Deensche *f* 235; — 126 Holsteinsche *f* 230; — 127 Vriesche *f* 235 zeilende; — 130 Rijn *f* 255; — [illegible] kolepb. *f* 240; — 131 Bonte Poolsche *f* 305; — 130 geringe Rostocker *f* 250.

ROGGE. — Nieuwe, *f* 2 hooger; andere soorten onveranderd gebleven: 122, 124, 125, 126 ℔ N. Overijsselsche *f* 158, 162, 164, 166.

GARST. — Wat aangenamer: 104 ℔ N. Vriesche Winter *f* 140.

HAVER. — Met veel handel, tot goed vorige prijzen: [illegible] jarige dikke *f* 125; — 80 geringe fijne *f* 100; — 82 N. [illegible] *f* 106, 108; — 89 N. fijne *f* 122; — 73, 74, 75, 76 O. Voer *f* 91, 92, 93, 94; — 78, 80 dito *f* 97, 100; — 74, 75, 76 jarige Voer *f* [illegible] 98, 100.

BOEKWEIT. — Graag verkocht: 117 ℔ N. Amersfoortsche *f* 164; — 116 Nijkerker op levering [illegible] *f* 150; — 113, 115 Vriesche *f* 145, 147; — 110 N. Overijss. Vaan *f* 125; — 114 Bosscher *f* 145.

PAARDENBOONEN. — Oude *f* 190.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — flaauw: Gron. Zomer 37 £; op 9 vat dadelijk 69 £.

LIJNZAAD. — zonder handel.

RAAPOLIE. — was heden flaauw; per 6/w. *f* 44; vlieg. *f* 42½, 42; Dec. *f* 42; Mei *f* 41 à 40¾.

LIJNOLIE. — per 6/w. *f* 38½; vliegend *f* 37½, 37.

HENNIPOLIE. — per 6/w. *f* 46¼; vliegend *f* 45¾, [illegible]

RAAPOLIE *f* 60 à 65; LIJN dito *f* 9½ à [illegible]

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 NOVEMBER) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52[illegible], dito 5 pCt. 98¾; [illegible] Kansb. 21[illegible]; Amort.-Syndicaat 4½ pCt. 93½; dito 3½ pCt. 74¼; Handelm. 171, 173; Ardoin 85 [illegible], $19\frac{5}{16}$, ½; dito coupons 32, 33; Uitgest. 8¼; Pass. 5¾, ⅞; Differed. 8¼; Metall. 98¾; Peruanen [illegible].

*** Bij HERMANS EN MOERKEL, onder de firma MOERKEL EN COMP., Splitters te *Breda*, is getrokken op een Half Lot, No. 16530, verdeeld in twee Vijfdens en een Tiende, de Kapitale Prijs van

HONDERD DUIZEND GULDENS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.